

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning til Mediefag B, stx, hf, hhx, htx

Juni 2024

Vejledning til Mediefag B, stx, hf, hhx, htx
Juni 2024

2024

ISBN nr. [xxx xxx xxx] (web udgave)

Design: Center for Kommunikation og Presse

Denne publikation kan ikke bestilles.

Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.uvm.dk

Børne- og Undervisningsministeriet

Departementet

Frederiksholms Kanal 21

1220 København K

Indhold

Indledning.....	4
1 Identitet og formål	5
1.1 Identitet.....	5
1.2 Formål.....	6
2 Faglige mål og fagligt indhold	7
2.1 Faglige mål	7
2.2 Kernestof	12
2.3 Supplerende stof.....	15
2.4 Omfang	16
3 Tilrettelæggelse	17
3.1 Didaktiske principper.....	17
3.2 Arbejdsformer	17
3.3 It.....	24
3.4 Samspil med andre fag.....	25
4 Evaluering.....	27
4.1 Løbende evaluering	27
4.2 Prøveform	27
4.3 Bedømmelseskriterier.....	30
4.3.1 Oversigt over karakterskalaen	32

Indledning

Vejledningen præciserer, kommenterer, uddyber og giver anbefalinger vedrørende udvalgte dele af læreplanens tekst, men indfører ikke nye bindende krav.

Citater fra læreplanen er anført i citationstegn.

Følgende ændringer er foretaget i vejledningen i juni 2024:

- I afsnit 3.1 Didaktiske principper er der tilføjet et afsnit om overgangen fra grundskole til gymnasiefaget mediefag.
- I afsnit 3.3 It er der tilføjet et afsnit om it, digitale medier og værktøjer, herunder kunstig intelligens.

1 Identitet og formål

1.1 Identitet

“Mediefags kerne er levende billeder i en kommunikativ, æstetisk, kulturel og samfundsmæssig kontekst. Faget forener en teoretisk-analytisk og en praktisk-produktionsmæssig tilgang til film, tv og nyere medier.”

Mediefags kerne er levende billeder i alle dets fremtrædelsesformer – for eksempel spillefilm, dokumentarer, serier, kortfilm, kampagnefilm, animationsfilm, spots, reklamer, titelsekvenser, tv-nyheder, virale film, VR-fortællinger, computerspil – og også elevproducerede film. Desuden kan der arbejdes med andre typer af mediefortællinger, som er båret af lyd og/eller levende billeder, eksempelvis lydfortællinger.

I det teoretisk-analytiske arbejde behandles både film, tv og nyere medieformater, og medieproduktionerne sættes i en relevant kontekst. Konteksten kan variere alt efter det valgte fokus og forløb, men kan fx gælde: medieproduktionens relation til målgruppe, medieplatform og/eller kommunikationssituation og tværmediale samspil, en historisk perspektivering eller en indkredsning af produktionens samfundsmæssige betydning og sammenhæng. Desuden inddrages både fiktion, fakta og blandingsformer. Hvis disse krav er opfyldt, kan man i øvrigt frit vælge forløb. Der gennemføres 3-4 teoretisk-analytiske forløb. I valget af forløb er det muligt at kombinere forskellige områder, således at for eksempel både fakta, fiktion og blandingsformer samt film, tv og nyere medieformater behandles i det samme forløb. I det praktisk-produktionsmæssige arbejde med faget udarbejdes der mindst 4 produktioner i grupper, hvoraf den ene er eksamensproduktionen. En pilotproduktion, delprodukter og mindre øvelser, der har fokus på elevernes træning og beherskelse af produktionstilrettelæggelse, fortælleteknik i levende billeder samt det teknisk udstyr er elementer, der løbende inddrages i undervisningen. I det praktiske arbejde med faget indgår også refleksioner over egne produktioners målgruppe, kommunikationssituation og mulige distributionskanal(er).

Det er vigtigt, at der foregår en vekselvirkning mellem fagets teoretisk-analytiske dimension og den praktisk-produktionsmæssige, således at begrebsapparat og analytisk indsigt kan overføres til det praktiske arbejde med produktion, og erfaringerne fra det praktiske arbejde med produktion kan inddrages i forbindelse med det teoretiske arbejde.

“Faget giver eleverne viden, kundskaber og redskaber til at analysere levende billeder og den sammenhæng, de optræder i. Dette er af afgørende betydning for muligheden for at opleve og vurdere de informationer og påvirkninger, som man møder som bruger af medier. Faget giver endvidere viden, kundskaber og redskaber til at skabe og distribuere medieproduktioner.”

Eleverne skal i mediefag lære at analysere levende billeder i en kontekst. Herigennem får de viden og kompetencer, der er afgørende, når man er borger i et samfund, hvor mediebåren information og audiovisuelle oplevelsesformer er noget, man møder og skal forholde sig til hver eneste dag. Men eleverne er ikke blot mediebrugere. De er også deltagere i mediesamfundet, hvorfor viden og kundskaber om og redskaber til selv at kunne producere og distribuere egne medieproduktioner er et væsentligt omdrejningspunkt i fagets identitet.

1.2 Formål

“Mediefaglig viden og mediefaglige kundskaber udvikler og styrker elevernes teoretisk-analytiske og praktiske evner og kompetencer, og bidrager derigennem til elevernes almendannelse og studiekompetence. Undervisningen udvikler elevernes evne til at analysere, perspektivere og kritisk vurdere danske og internationale produktioner inden for fiktion, fakta og blandinger mellem disse former i en række forskellige medier. Samtidig skal undervisningen udvikle elevernes evne til at udtrykke sig selvstændigt og nuanceret i levende billeder, således at de bliver aktive, kreative, innovative og reflekterende deltagere i mediesamfundet.”

Mediefags overordnede formål er at kvalificere elevernes forståelse for, hvordan film, tv, nyere medier og mediegenerer kan analyseres og produceres - og for den rolle medieproduktioner, medier og mediekommunikation spiller i vores samfund. Faget bidrager herigennem til en styrkelse af elevernes digitale kompetencer og digitale dannelse.

Den teoretisk-analytiske del af undervisningen i mediefag skærper elevernes kritisk-analytiske sans og evne til at perspektivere og se medieproduktioner i en større kontekst. Medieanalysen har fokus på valg af dramaturgi og filmiske virkemidler samt genre, medie og platform – og for disse valgs betydning for den måde medieproduktionen fremtræder på. I perspektiveringen sættes produktionen i en større sammenhæng, hvor eksempelvis andre medieproduktioner, tværmediale samspil, læste tekster og historiske, kulturelle og/eller kommunikative synsvinkler inddrages.

Det teoretisk-analytiske arbejde giver også eleverne en viden om kommunikative, dramaturgiske og æstetiske valgmuligheder, som de kan anvende i forbindelse med fremstillingen af egne produktioner. Den praktisk-produktionsorienterede del af undervisningen medvirker til at gøre eleverne til aktive og producerende mediebrugere ved at styrke deres kreative og innovative kompetencer. I løbet af arbejdet med medieproduktionens forskellige faser introduceres bl.a. redskaber til ideudvikling og produktionsplanlægning, og der arbejdes med mindre øvelser og delprodukter, hvis formål er at træne specifikke procesorienterede, praktiske og/eller tekniske kompetencer. Et væsentligt mål i forbindelse med elevernes egne produktioner er at styrke deres analytiske og kritiske refleksioner over proces og produkt. Desuden får eleverne kendskab til delingsværktøjer, så de kan distribuere egne medieproduktioner, og derigennem bruge deres mediefaglige viden til at bidrage og deltage aktivt i mediesamfundet.

2 Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

De faglige mål er slutmål, der udtrykker de kompetencer, eleverne skal tilegne sig gennem undervisningen i mediefag. De er læreplanens centrum og således sigtepunkter for kernestoffet, tilrettelæggelsen og evalueringen af undervisningen. De faglige mål er opdelt i to hovedpunkter, hhv. "Teori og analyse" samt "Praksis", som opregner, hvad eleverne bør kunne ved afslutningen af undervisningen i mediefag. Det er vigtigt at understrege, at denne opdeling ikke er udtryk for, at teori og analyse samt praksis skal opfattes som adskilte dele af faget.

"Teori og analyse"

Eleverne skal kunne anvende viden om filmiske virkemidler i forbindelse med analyse af film, tv og nyere medier."

For at kunne beskrive og analysere film, tv og nyere medier, må eleverne opnå kendskab til de filmiske virkemidler og tilegne sig fagets centrale terminologi. Endvidere er det vigtigt for det analytiske arbejde, at eleverne får forståelse for, hvorledes de filmiske og dramaturgiske virkemidler anvendes i en given kommunikativ og/eller kunstnerisk kontekst. Det er først, når eleven formår at kombinere den rigtige terminologi med en forståelse for anvendelsen i en given sammenhæng, at det faglige mål er nået. Der gennemføres udover introduktionsforløbet 3-4 teoretisk-analytiske forløb.

"Eleverne skal kunne redegøre for dramaturgiske modeller og fortælleforhold".

Ved dramaturgiske modeller forstås dels typiske træk og greb, som anvendes til at skabe fortællinger i film, tv og nyere medier, eksempelvis forskellige typer af fremdriftskomponenter (som set up-pay off, forhindringer, konflikt, deadlines, surprise og suspense), dels modeller for mere overordnet strukturering af film, tv-produktioner og nyere medier, fx berettermodellen, cirkulær dramaturgi, bølgemodellen, tre-akter-modellen, plotpointmodellen, seriebuer og parametre i kortfilm.

Med fortælleforhold menes, at eleven kan redegøre for valget af fortæller(e) i film, tv og nyere medier samt for, hvad der opnås gennem dette/disse valg.

"Eleverne skal kunne redegøre for, hvad der karakteriserer fakta, fiktion og blandinger mellem disse former."

Det forventes, at eleverne kan skelne mellem fakta- og fiktionsproduktioner og kan redegøre for genre-mæssige karakteristika og modtagerkontrakter inden for hhv. fiktion og fakta. Det er imidlertid væsentligt at pointere – også over for eleverne – at adskillelsen mellem fakta og fiktion sjældent er helt klar, og at mange moderne produktioner netop er kendetegnet ved at lege med og bryde grænserne mellem fakta og fiktion. I arbejdet med fakta, fiktion og blandingerne imellem disse er det derfor nødvendigt, at eleverne er bevidste om og overvejer, hvorfor og i hvilket omfang afsenderen af bestemte produktioner tydeliggør, at der er tale om noget, der er opdigtet og ren fiktion – eller omvendt søger at få produktionen til at fremstå, som om den er hentet direkte fra virkeligheden, er faktuel, ubearbejdet og sandfærdig.

"Eleverne skal kunne redegøre for centrale genrer, medier og medieplatforme samt samspillet mellem dem."

Mediefag beskæftiger sig med genrer, medier og platforme i relation til levende billeder – og elevernes kendskab til træk og egenskaber ved disse er centralt. En overordnet introduktion til genre-, medie- og platformsbegreber, og samspillet mellem dem, vil med fordel kunne indgå i det indledende arbejde med faget. En anden mulighed er at knytte begreberne til arbejdet med teoretisk-analytiske forløb i undervisningen.

Både *genre*, *medie* og *platform* er komplekse og flertydige begreber. For at sikre en vis konsensus om forståelsen af dem, er der nedenfor indsat en tekstboks, som i meget overordnede vendinger indrammer og definerer en række centrale begreber → se tekstboksen "Mediefaglige nøglebegreber – en piversion".

"Eleverne skal kunne anvende forskellige analysemetoder i forbindelse med film, tv og nyere medier".

Sigtet med dette er at lære eleverne, at film, tv og nyere medier kan gribes an på flere forskellige måder og fra forskellige vinkler, og derigennem give eleverne en vifte af redskaber og strategier til analysearbejdet. Eksempler på analysemetoder er fx næranalyse, genreanalyse, tematisk analyse, historisk analyse, komparativ analyse, målgruppeanalyse, kvantitativ analyse, receptionsanalyse, auteuranalyse, intertekstuel analyse, kønskritisk analyse, ideologikritisk analyse, psykoanalytisk analyse.

"Eleverne skal kunne redegøre for film-, tv- og mediehistoriske hovedlinjer."

Dette indebærer, at eleverne har kendskab til og kan redegøre for hovedtrækkene i såvel filmens, tv-mediets og nyere mediers historie og er i stand til at sætte film-, tv- og nyere medieproduktioner i større kultur-, samfunds- og teknologihistoriske kontekster. De film- og tv-historiske hovedlinjer vedrører centrale film- og tv-historiske perioder og tekniske nybrud fra filmens og tv-mediets fremkomst og frem til i dag, internationalt og nationalt, og de nyere mediers historie vedrører fremkomsten og udviklingen af digitale medier og disses betydning for nutidens globale medielandskab, fx mht. de grundlæggende samfundsmæssige forandringer som Web 2.0 har medført.

MEDIEFAGLIGE NØGLEBEGREBER – EN PIXIVERSION

- **Genrer** er kategoriseringer af kommunikation ud fra bestemte fælles karakteristika. Genre angiver et gruppetilhørsforhold og et fælles referencesystem. Genrekarakteristika kan være medietekstlige (fx stil/tema/dramaturgi), produktions-, distributions- og brugsfælle.
- **Medier** er redskaber til kommunikation på tværs af tid og rum med hver deres særlige kommunikative muligheder og udtryksformer. Et medie kan fx defineres i kraft af sin *teknologi* (fx tv, internet), *særlige kommunikationsform* (fx en-til-mange, mange-til-mange). Det kan også defineres i kraft af sine særlige *fremstillingsformer* (æstetiske, narrative, retoriske).
- **Medieplatforme** er digitale teknologier, der samler en række forskellige medier på et sted. Mobiltelefonen/smartphonen kan forstås som en platform, der i samme apparat indeholder fotografi, tv, radio, sms, telefoni, internet mv. På et andet niveau kan fx YouTube også betragtes som en platform, der samler og er vært for en række medier og genrer.
- **Tværmedialitet** betyder distribution af en produktion på flere medier/medieplatforme, således at en fortælling/et univers udfoldes på en række platforme, hvor hver del bidrager med sin facet af fortællingen/universet. Udtrykket bruges derfor især, når medieplatforme spiller sammen og indbyrdes begunstiger hinanden. Det kan fx være i forbindelse med lanceringen af en event, et produkt, en film eller tv-serie, hvor man når ud til en større modtagergruppe ved at placere plakater, trailere, gifs, reklamer og spots i flere forskellige medier og/eller på flere platforme på én gang. Også nyheder formidles ofte tværmedialt - både på tv, i trykte medier og via websites på internettet. (Andre nabobetegnelser i forskningslitteraturen er *flermedialitet*, *mediekonvergens* og *hybridmedialitet* eller på engelsk *multiple platform* og *crossmedia*. Disse er dog ikke helt kongruente).
- **Distributionskanal** skal i en mediefaglig kontekst forstås som et sted, igennem hvilket man kan dele sine audiovisuelle produktioner med omverdenen. Eksempler på distributionskanaler kan være intranet, e-mail, blogs, forskellige sociale medier, platforme eller bestemte tv-kanaler, såsom DR3 eller DR Ultra.
- **Delingsværktøj** er i en mediefaglig kontekst tilgængeligt software til deling af audiovisuelt materiale, fx via distributionskanaler som Youtube eller Vimeo.

“Eleverne skal kunne anvende viden om målgrupper og kommunikation i forbindelse med analyse af film, tv og nyere medier.”

Det er vigtigt, at eleverne bliver bevidste om den betydning, målgrupper/segmenter har for den indholdsmæssige og æstetiske udformning af medieproduktioner, herunder hvordan der kommunikerer til forskellige målgrupper/segmenter. I den sammenhæng har eleverne brug for kendskab til segmenter i samfundet (fx Minerva-modellen) og grundlæggende redskaber til målgruppe- og kommunikationsanalyse, så de kan gøre sig kvalificerede tanker om og arbejde konkret med disses betydning for udformningen af en audiovisuel medieproduktion.

“Eleverne skal kunne redegøre for teori om mediers betydning for hverdagsliv, kultur og samfund.”

Det involverer elevernes kendskab til basal medieteorier om, hvilken rolle medier spiller i vores samfund og kultur samt i det moderne menneskes liv, både i den private og den offentlige sfære. Fx teorier om hvordan vi bliver påvirket af massemedierne (fx kanyleteorien, to-trinshypotesen, referencemodellen og filterboble-teorien), eller hvordan de digitale og globale medier har ændret individets adfærd og forhold til medierne.

“Eleverne skal kunne foretage en mediefaglig perspektivering af film, tv og nyere medier ud fra valgte kontekster”

Dette indebærer, at eleverne bliver i stand til at se film-, tv- og nyere medieproduktioner i en større sammenhæng af fx tematisk, genremæssig, historisk eller auteur-, platforms- og/eller mediemæssig karakter. Det skal understreges, at det ikke er alle produktioner, som eleverne stifter bekendtskab med på B-niveau, de forventes at kunne placere i større kontekster. Kravet om perspektivering knytter sig til produktioner, der ligger i forlængelse af det/de forløb, som holdet har beskæftiget sig særligt med. Her vil eleverne stifte bekendtskab med forskellige kontekster, som film, tv og nyere medier kan perspektiveres til. Med formuleringen "valgte kontekster" menes, at eleven er i stand til at perspektivere til ønskede mediefaglige kontekster, der har været arbejdet med i undervisningen.

"Eleverne skal kunne behandle problemstillinger i samspil med andre fag."

Mediefag kan indgå i en lang række samspil med andre gymnasiale fag og kan i den sammenhæng bruges både teoretisk-analytisk, praktisk, innovativt og formidlende. Det betyder, at nogle af de film, tv og/eller nyere medieproduktioner, der er arbejdet med i undervisningen, kan relateres til en bredere, tværfaglig sammenhæng. Det indebærer, at man for at finde forklaringer (samt evt. stille nye spørgsmål), og for at udvide synsfeltet og forståelsen af de enkelte produktioner må vende blikket mod andre vidensområder og tendenser i omverden. Samarbejdsfaget/-fagene og det konkrete forløb er med til at definere, hvordan mediefag inddrages.

"Eleverne skal kunne demonstrere viden om fagets identitet og metoder".

Det er centralt, at eleverne er bevidste om, hvad der er mediefags kerne og genstandsfelt, samt med hvilke metoder faget når sine mål. Denne bevidsthed opnås gennem både det analytiske og det praktiske arbejde, hvor fagets identitet og metoder løbende synliggøres og drøftes med eleverne.

"Praksis

Eleverne skal kunne anvende optage- og redigeringsudstyrets udtryksmuligheder selvstændigt og nuanceret"

I forbindelse med det praktiske arbejde i mediefag lærer eleverne at betjene det optage- og redigeringsudstyr, som skolen råder over, selvstændigt og nuanceret, således at de er i stand til at skabe medieproduktioner på egen hånd. De skal kende udstyrets muligheder og udnytte dem til at formidle deres historie. Det vil sige, at de skal kunne foretage teknisk vellykkede optagelser, som kommunikerer ide og indhold præcist og med en klar dramaturgi til den tiltænkte målgruppe. De skal også kunne arbejde bevidst og reflekteret med billed- og lydsiden og herunder kunne sammentænke valg af udtryksmidler til indhold og målgruppe.

Det bør fremgå af holdets undervisningsbeskrivelse, hvilket udstyr der optages og klippes på, og i forbindelse med eksamensproduktionen oplyses censor desuden om det anvendte optage- og redigeringsudstyr.

"Eleverne skal i grupper kunne planlægge, gennemføre og distribuere medieproduktioner"

Viden om indholdet i præproduktions-, produktions- og postproduktionsfasen, anvendelse af procesorienterede delprodukter samt at kunne indgå i en intern rollefordeling er en del af det praktiske og produktionsorienterede arbejde i mediefag. Det er også et eksplicit mål, at eleverne bliver i stand til at samarbejde og indgå i faglig dialog om udarbejdelsen af deres produktion. I den forstand mimer mediefag i en lille skala et grundvilkår ved den måde, medieproduktioner bliver til på i den professionelle branche. For at kunne distribuere egne medieproduktioner og vælge hvilken distributionskanal, der er mest hensigtsmæssig i forhold til produktionen, fx baseret på målgruppeovervejelser og kommunikationssituation, er kendskab til delingsværktøjer samt til forskellige distributionskanaler nødvendigt. I den forbindelse er det desuden vigtigt at kende til og medtænke basale medieetiske og ophavsretsmæssige aspekter.

Eleverne planlægger og gennemfører mindst 4 medieproduktioner i grupper, hvoraf den ene er eksamensproduktionen. Det anbefales, at eleverne får lejlighed til at lave en pilotproduktion, så de bliver fortrolige med produktionsprocessen fra start til slut, men i mindre målestok. Desuden kan små øvelser og delprodukter bruges til at træne fortælle teknik i levende billeder og understøtte elevernes beherskelse af det tekniske udstyr.

“Eleverne skal kunne anvende viden om filmiske og dramaturgiske virkemidler.”

Det er ikke tilstrækkeligt, at eleverne har kendskab til en række begreber om filmiske og dramaturgiske virkemidler. I praksisøjemed er det centralt, at eleverne omsætter deres forståelse for og viden om disse begreber i arbejdet med deres produktion. Den mediefaglige terminologi og dramaturgiske greb benyttes i deres kommunikation om produktionen. Elevernes forståelse kan med fordel stimuleres og skærpes gennem 'benspænd', dvs. konkrete regler, krav, rammer eller begrænsninger opstillet af læreren - i en eller flere af produktionsfaserne - så man sikrer, at eleverne får trænet specifikke praktiske/produktionsorienterede kompetencer. Gennem benspændene styrkes elevernes refleksion over virkemidlernes anvendelighed.

“Eleverne skal kunne anvende mediefaglige værktøjer i præproduktionsfasen, herunder manuskriptskrivning”

Det er centralt, at elevernes arbejde stilladseres via procesorienterede delprodukter. I takt med at eleverne bliver fortrolige med medieproduktion, vil det være oplagt, at de selv overvejer og tænker valg af mediefaglige værktøjer med ind i deres præproduktion. Der arbejdes med manuskriptskrivning, men man kan også med fordel arbejde med fx synopsis, pitch, treatment, storyboard, moodboard og/eller floorplan. Det er oplagt at bruge (online)programmer i hele eller dele af dette arbejde, og i forbindelse med eksamensproduktionen kan delprodukterne samles og deles elektronisk i en portefølje, der kan støtte eleverne til eksamen.

“Eleverne skal kunne skabe medieproduktioner med en genre- og mediemæssig spredning. Både fakta og fiktion skal være repræsenteret, ligesom mindst en af produktionerne skal være anvendelsesorienteret eller mediefagligt formidlende.”

Mængden og varigheden af produktioner kan variere, men der fremstilles mindst én faktaproduktion, én fiktionsproduktion og én anvendelsesorienteret eller mediefagligt formidlende produktion i undervisningsforløbet, mens der i forbindelse med eksamensproduktionen kan vælges frit. Eksamensproduktionen kan bestå af flere sammenhængende produktioner, såfremt alle gruppens medlemmer har deltaget i udarbejdelsen af alle produktionerne. Eksamensproduktionens samlede længde må ikke overstige 10 minutter. → Se tekstboksen "Eksempler på medieproduktioner" nedenfor.

EKSEMPLER PÅ MEDIEPRODUKTIONER

Der er mange muligheder mht. produktionsforløb i mediefag. Nedenfor findes nogle eksempler inden for de formater, der arbejdes med på B-niveau:

- **Fiktionsproduktioner** kan fx bestå af forskellige korte audiovisuelle fiktionsformater, såsom kortfilm, anslag, titelsekvenser og/eller auteur- eller genre-eftertiligninger m.m.
- **Faktaproduktioner** tager udgangspunkt i den virkelighed, der omgiver os og kunne fx bestå af nyhedsindslag, portrætfilm, jeg-dokumentar, reklamer, oplysningskampagner og/eller en genre-øvelse inden for en af dokumentarens undergenrer.
- **Anvendelsesorienterede produktioner** er et meget bredt begreb, men kunne være reklamer, spots, kampagner, præsentationer af organisationer, instruktionsvideoer m.m.
- **Mediefagligt formidlende produktioner** kan bestå af videoessays (anmeldelser, analyser m.v.) eller produktioner, hvor eleverne formidler viden om de filmiske virkemidler, en genre, instruktør, tv-historisk tidsperiode eller andet mediefagligt stof.

"Eleverne skal kunne redegøre for forholdet mellem produktionens form og indhold, genre, kommunikationssituation og distributionskanal."

Grupperne arbejder med at tilpasse deres brug af medieproduktionens genre, filmiske og dramaturgiske virkemidler, så de passer til kommunikationssituationen, det valgte publikumssegment og den valgte distributionskanal. Det er vigtigt, at eleverne kan forklare og argumentere for deres overvejelser over sammenhængen mellem disse aspekter af produktionen. De forskellige distributionskanaler har hver deres muligheder og begrænsninger, bl.a. i forhold til målgrupper. Eleverne er derfor nødt til at være bevidste om, hvordan deres medieproduktion deles, så den på bedst mulig vis når de mål og målgrupper, der er sat for produktionen. Dette også, selvom det i praksis ikke nødvendigvis er alle elevernes produktioner, der vil blive distribueret.

I forbindelse med anvendelsesorienterede produktioner kan eleverne gennem informationssøgning og dialog med fx eksterne partnere indkredse afsenderens ønsker til såvel form som indhold.

"Eleverne skal kunne forholde sig analytisk til produktionsprocessen og egen produktion".

Dette indebærer, at eleverne trænes i at betragte deres egen medieproduktion med en kritisk-analytisk distance, der sætter dem i stand til at påpege svagheder og styrker. Det er vigtigt, at de kan fremsætte konkrete forslag til ændringer og forbedringer, samt forklare produktionsprocessens betydning for deres resultat.

2.2 Kernestof

Gennem kernestoffet skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber.

"Mediefags kernestof er filmiske virkemidler."

Elevers anvendelse af filmsprogets terminologi og evne til at gøre rede for hvert enkelt virkemiddels anvendelse er helt central i faget. Elevers beherskelse af de filmiske virkemidler gælder for både det teoretiske og det praktiske arbejde.

"Mediefags kernestof er forskellige dramaturgiske modeller og fortælleforhold."

Ved forskellige dramaturgiske modeller forstås dels typiske fortælle-mæssige træk og greb, som anvendes i film, tv og nyere medier, fx fremdriftskomponenter og set up/pay off, dels modeller for strukturering af film-, tv- og nyere medieproduktioner. Det kan fx være berettermodellen, cirkulær dramaturgi, bølgemodellen, tre-akter-modellen, plotpointmodellen, seriebuer og parametre i kortfilm. Med fortælleforhold menes valg af fortæller i film, tv og nyere medier samt for, hvad der opnås gennem valget af fortæller/fortællere.

“Mediefags kernestof er forskellige analysemetoder.”

For at kunne analysere film, tv og nyere medier på flere forskellige måder og undersøge medieproduktioner fra forskellige vinkler, er det nødvendigt, at eleverne får kendskab til en række angrebsvinkler, redskaber og strategier til analysearbejdet. Mulighederne er mange og kan fx udvælges blandt disse: næranalyse, genreanalyse, kommunikationsanalyse, tematisk analyse, historisk analyse, auteuranalyse, receptionsanalyse, kvantitativ analyse, kønskritisk analyse, postkolonial analyse og/eller sociologisk analyse.

Kendskabet til forskellige analysemetoder vil støtte eleverne i at arbejde med levende billeder i en kontekst.

“Mediefags kernestof er karakteristika ved fakta og fiktion samt blandinger mellem disse former, hvor eksempler fra de seneste fem år indgår.”

Dette involverer, at eleven får kendskab til karakteristiske træk ved hhv. fakta og fiktion og blandinger herimellem, herunder ser og arbejder med konkrete eksempler på fakta-, fiktions- og blandingsformer i levende billeder. I dette arbejde er det vigtigt, at eleverne opnår bevidsthed om de vanskeligheder, der kan være forbundet med at skelne mellem fakta og fiktion, og at de ser og drøfter eksempler på blandingsgenrer, hvor grænserne er mere uklare og udvaskede. Det kan fx være relevant at diskutere, hvorfor en afsender kan ønske, at en produktion fremstår ubearbejdet og som værende faktisk og ‘tæt på virkeligheden’.

For at sikre aktualitet i faget anvendes der bl.a. (citerer fra) film, tv og/eller nyere medieproduktioner fra de sidste fem år.

“Mediefags kernestof er centrale genrer, medier og medieplatforme og deres tværmediale samspil.”

Dette indebærer, at eleverne får en forståelse for og kendskab til træk og karakteristika ved en række centrale audiovisuelle genrer, medier og medieplatforme og den måde, de kan indgå i tværmedialt samspil på. En række medieprodukter distribueres på flere medieplatforme, som indgår i et tværmedialt samspil. Det ser vi når fx en tv/web-serie som *SKAM* (NRK 2015-17) benytter en blog, Instagram og Facebook, som en del af serie-universet eller når en række mediekoncerner (også på tværs af lande) indgår i samarbejde om afdækningen af en større sag og anvender flere platforme. Dette fx i forbindelse med den danske tv-dokumentarserie *Scandinavian Star* i 6 episoder fra 2020, produceret af Nordisk Film og Danish Documentary Production, vist i DR, NRK (Norge) og TV4 (Sverige) og med bl.a. et journalistisk samarbejde med Politiken, der stod bag både en podcast- og artikelserie med samme titel samt et livearrangement med eksklusive lydklip fra podcastserien og klip fra tv-serien. I undervisningen kan der skabes en forståelse for dette tværmediale samspil ved at inddrage og undersøge konkrete eksempler. Det kan evt. være en audiovisuel markedsføring af en handelsvare, hvor produktet præsenteres, fx i forskellige genrer, på flere medier/medieplatforme og hvor de forskellige præsentationer af produktet spiller sammen. Det kan også være i forbindelse med lanceringen af en film eller serie, hvor man når en større modtagergruppe ved at placere plakater, trailere, gifs, reklamer og spots i flere forskellige medier og på diverse platforme på én gang → se tekstboksen “Mediefaglige Nøglebegreber – en pixiversion” ovenfor.

“Mediefags kernestof er film-, tv- og mediehistoriske hovedlinjer.”

Dette involverer hovedtræk i såvel filmens og tv-mediets som nyere mediers historie – nationalt og internationalt – som gør eleven i stand til at placere film-, tv- og nyere medieproduktioner i større kultur-, samfunds- og teknologihistoriske kontekster. De film- og tv-historiske hovedlinjer vedrører centrale film- og tv-historiske perioder og tekniske nybrud fra filmens og tv-mediets fremkomst og frem til i dag, internationalt og nationalt, og de nyere mediers historie vedrører fremkomsten og udviklingen af digitale medier og disses betydning for nutidens globale medielandskab, fx mht. de grundlæggende samfundsmæssige forandringer som Web 2.0 har medført.

“Mediefags kernestof er medie- og kommunikationsteori.”

Dette kernestofområde indebærer basal medieteori om, hvilken rolle medier spiller i vores samfund og kultur samt i det moderne menneskes liv, både i den private og den offentlige sfære. Fx teorier om hvordan vi bliver påvirket af massemedierne (som bl.a. kanyleteorien, to-trinshypotesen, referencemodellen og filterboble-teorien) eller hvordan de digitale og globale medier har ændret individets adfærd og forhold til medierne.

“Mediefags kernestof er forskellige perspektiver på film, tv og nyere medier.”

Dette indebærer, at eleven kan relatere nogle af de film, tv- og nyere medieproduktioner, der har været arbejdet med i undervisningen, til en større sammenhæng og kontekst. Det kan fx være en genremæssig, tematisk, kultur- og/eller teknologihistorisk sammenhæng.

“Mediefags kernestof er produktionstilrettelæggelse, herunder arbejde med mediefaglige værktøjer og udarbejdelse af manuskript.”

Den praktiske del af faget gør eleverne i stand til selvstændigt at kunne tilrettelægge og gennemføre en audiovisuel medieproduktion i grupper. I det praktiske arbejde udvikler eleverne en ide til en færdig produktion ved at bruge de filmiske og dramaturgiske principper fra det teoretisk-analytiske arbejde og ved at anvende deres viden om kommunikationssituation og målgrupper. Det er centralt, at eleverne kan arbejde med procesorienterede delprodukter, der kan understøtte arbejdet med medieproduktionen, herunder med manuskriptskrivning. Andre delprodukter kan fx være synopsis, pitch, storyboard, moodboard og/eller floorplan.

“Mediefags kernestof er optageprincipper og optageteknik.”

Dette indebærer, at eleven bliver i stand til at betjene det optageudstyr, der er til rådighed, herunder producere en billed- og lydside, der kommunikerer det ønskede budskab klart og præcist til den valgte målgruppe.

“Mediefags kernestof er redigeringsprincipper og redigeringsteknik.”

Dette indebærer, at eleven lærer at beherske de væsentligste funktioner i det redigeringsudstyr, der er til rådighed, herunder arbejde med omhu og nuance med forskellige klippeteknikker og redigering af lyd.

“Mediefags kernestof er medieetik og basal ophavsret.”

Eleverne lærer om basale medieetiske og ophavsretsmæssige aspekter, bl.a. i forbindelse med delingen af audiovisuelt materiale. Det er også vigtigt, at eleven kan forholde sig til etiske problemstillinger og kender til grundlæggende copyright-bestemmelser i forbindelse med analyse, produktion og distribution af audiovisuelle produktioner.

“Mediefags kernestof er kommunikationssituation og målgrupper.”

Eleverne må medtænke kommunikationssituation og målgruppe/segment samt distributionskanal, når de laver deres egne medieproduktioner. Fx gennem analyse og refleksion over, hvordan indholds-, form- og genremæssige træk i deres produktion kan målrettes den ønskede målgruppe/segment.

“Mediefags kernestof er distributionskanaler og delingsværktøjer.”

Eleverne skal kunne anvende egnede distributionskanaler og delingsværktøjer. De forskellige distributionskanaler og delingsværktøjer har hver deres muligheder og begrænsninger, bl.a. i forhold til målgrupper. Eleverne er derfor nødt til at være bevidste om, hvordan en given medieproduktion deles, så den, på bedst mulig vis, når de mål og målgrupper, der er sat for produktionen. Se evt. tekstboksen “Mediefaglige nøglebegreber – en pixiversion” ovenfor.

2.3 Supplerende stof

“Det supplerende stof i mediefag skal perspektivere og uddybe kernestoffet og i det hele taget udvide den faglige horisont, så eleverne kan leve op til de faglige mål. Historiske, kulturelle, samfundsmæssige og globale perspektiver på film, tv og nyere medier skal inddrages i undervisningen. I det supplerende stof skal indgå en præsentation af uddannelses- og karrieremuligheder inden for medieområdet. Der kan indgå materialer på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.”

Supplerende stof defineres som stof, der inddrager nye facetter i fagets genstandsområde. Stof, der kan perspektivere og uddybe kernestoffet og udvide den faglige horisont, for eksempel i form af historiske, kulturelle, samfundsmæssige og globale perspektiver. Supplerende stof er altså ikke sekundært stof, men en nødvendig uddybning af kernestoffet. Supplerende stof vil derfor have direkte tilknytning til de forløb, som indgår i den almindelige undervisning, og de forløb, der tilrettelægges i samspil med andre fag.

Supplerende stof kan indgå både i forbindelse med den teoretisk-analytiske dimension af faget og med den praktisk-produktionsmæssige.

Det er en del af mediefags formål, at eleverne skal have et internationalt udsyn og blik på levende billeder. Engelsksprogede film, tv og nyere medier benyttes naturligt i faget, både af historiske grunde, fordi især den amerikanske populærkultur spiller en dominerende rolle i medie billedet, men også fordi elevernes erfaringsverden ofte har en tæt tilknytning til netop disse medieprodukter. Det kan være relevant at brede det kulturelle og geografiske perspektiv ud, så de medieprodukter, der arbejdes med i undervisningen, repræsenterer en større global diversitet. Man kan eksempelvis sætte fokus på, hvad der sker, når fortællinger i levende billeder remakes til andre og nye (inter)ationale kontekster, man kan undersøge forskelle og ligheder i filmsprog, genrer, produktionsforhold etc. på tværs af nationale grænser, lave historiske nedslag, som highlighter forandringer i forholdet mellem nationalt og internationalt (hvordan filmen i stumfilmsperioden havde en international karakter, hvor blot mellemtekster blev skiftet ud, og frem til i dag, hvor de store streamingaktører også satser på - ikke-angelsaksiske - nationale produktioner).

I undervisningen indgår en præsentation af uddannelses- og karrieremuligheder inden for medieområdet. Det kan foregå på forskellige måder - fx i forbindelse med den almindelige undervisning på skolen, men evt. også gennem besøg på videregående uddannelser og/eller medieproduktionsvirksomheder.

Medieområdets globale karakter gør det i nogle tilfælde vanskeligt at finde dansksproget materiale. Når det vurderes hensigtsmæssigt, kan der i undervisningen indgå materiale på engelsk eller andre fremmedsprog.

2.4 Omfang

“Det faglige stof i mediefag udgøres af et primært materiale bestående af en række værker samt dele af værker i levende billeder, hvortil kommer et forventet omfang sekundært materiale på 150-200 sider.”

Det primære materiale i mediefag er helt overvejende levende billeder, både i form af citater, større dele af værker samt hele værker, som dækker både film, tv og nyere medier samt fakta, fiktion og blandingsgenrer.

Det sekundære materiale er fx lærebogstekster, anmeldelser, artikler, videoessays og teori, der omhandler, forklarer og analyserer mediestof og levende billeder.

Omfanget af fagligt stof anføres i beskrivelsen af den gennemførte undervisning (undervisningsbeskrivelsen), der færdigredigeres ved afslutningen af undervisningen i det enkelte fag. Omfanget angives normalt med en sådan detaljeringsgrad, så det af undervisningsbeskrivelsen fremgår, hvorledes det faglige stof har været vægtet i undervisningsforløbet. Dette kan fx ske ved at angive et skønsmæssigt sidetal eller en procentvis fordeling af stoffet.

I tilknytning til det/de forløb, der fremgår af undervisningsbeskrivelsen, vil det være relevant at fremhæve hvilke kontekster, der har været behandlet i forbindelse med forløbet. Dette både af hensyn til eleverne på holdet og censor.

3 Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen i mediefag tager udgangspunkt i elevernes niveau. Overgangen fra grundskole til gymnasiefag kan styrkes ved at spørge ind til elevernes eventuelle erfaringer med grundskolens valgfag medier og filmkundskab, arbejdet med levende billeder i bl.a. danskfaget samt med praktisk filmproduktion. Desuden er fritidens mediebrug som regel en væsentlig kilde til elevernes kendskab til eksempelvis genrer, streamingplatforme, serier og film. Viden om elevernes forudsætninger og præferencer kan være med til at bygge en faglig bro - både til konkret undervisning og til en tydeliggørelse af, hvad man beskæftiger sig med i mediefag i gymnasiet.

“Det er et afgørende didaktisk princip i mediefag at integrere den teoretisk-analytiske undervisning i den praktisk-produktionsmæssige og omvendt.”

Det er vigtigt, at undervisningen i mediefag fra starten og løbende er organiseret, så eleverne oplever et tæt samspil mellem fagets teoretisk-analytiske og praktisk-produktionsmæssige side. Introduktionen til og arbejdet med fagets centrale begreber bør derfor organiseres som en vekselvirkning mellem analyse af udvalgte produktioner eller citater og praktiske øvelser, så eleverne både lærer terminologien og oplever, hvorledes de enkelte filmiske og dramaturgiske virkemidler udføres i praksis. I det praktiske arbejde kan elevernes aktive brug af deres teoretiske viden støttes gennem lærerens kreative ramme-sætninger i form af fx benspænd knyttet til genre, æstetik, målgruppe og/eller platform. Dette kan ske i alle faser af produktionsprocessen, hvorved eleverne inviteres til at reflektere, eksperimentere, diskutere og træffe gode mediefagligt begrundede valg. Elevernes faglige udvikling ligger altså helt overordnet i, at de oplever nødvendigheden og brugbarheden af såvel teoretisk viden som praktisk erfaring. Af samme grund bør læreren sikre, at de to sider vægtes “ligeligt”.

3.2 Arbejdsformer

“For at udvikle kritisk-analytiske, kreative, kommunikative og sociale kompetencer hos eleverne anvendes forskellige undervisningsformer fra projektarbejde til klasseundervisning.”

I det teoretisk-analytiske arbejde kan der i starten arbejdes med variation mellem klasseundervisning, korte gruppearbejder, tests, arbejdsstationer, spilbetonede digitale quizzer og eventuelt små individuelle fremlæggelser med overskuelige fokuspunkter, fx et bestemt æstetisk virkemiddel eller et dramaturgisk greb. Efterhånden som eleverne behersker flere analyseredskaber kan en større del af det teoretisk-analytiske arbejde foregå som gruppe- eller projektarbejde evt. af lidt længere varighed. Her kan eleverne samarbejde om at analysere udvalgte værker eller citater og efterfølgende formidle deres analyser og mediefaglige viden til andre grupper/resten af holdet gennem fremlæggelser eller små produktioner. Det kan fx ske ved hjælp af digitale præsentationsværktøjer. Herved sikres det, at eleverne får øvelse i at formulere sig med mediefaglig præcision → se tekstboksen “Eksempler på digitale præsentationsprodukter og -værktøjer” nedenfor.

Mundtligheden står i centrum i mediefag. Tilrettelæg gerne undervisningen, så eleverne får mulighed for at italesætte og bruge fagets begreber, metoder, teorier mm, så meget som muligt. Klasserummet er et træningsrum, hvor eleverne kan øve sig, prøve ad og lave fejl. Det er derfor en god ide at opmuntre til og minde om, at eleverne bringer mediefagligheden i spil og får skærpet deres begrebsbrug i forbindelse med det mundtlige arbejde. Hjælp derfor eleverne med at få styr på terminologien ved at korrigere uklar, upræcis eller forkert begrebsbrug.

EKSEMPLER PÅ MUNDTLIGE FREMSTILLINGSFORMER I MEDIEFAG

- At **præsentere**, fx en film, en instruktør.
- At **redegøre for**, fx karakteristiske træk ved en genre, en distributionsplatform, en dramaturgisk model.
- At **analysere og fortolke**, fx titelsekvenser, et dokumentarcitat, auteurtræk i en reklame.
- At **perspektivere**, fx en serie, en genre, et citat til en selvvalgt kontekst.
- At **diskutere**, fx medieetiske problemstillinger og dilemmaer, medieteoriers relevans, valg af kommunikationsstrategi og /eller distributionsform til egen produktion.
- At **fremlægge**, fx arbejdsspørgsmål, en citatanalyse, arbejdet med egen medieproduktion.
- At **holde faglige oplæg**, fx om medieteorier, filmhistoriske perioder, nyere mediers produktionsforhold.
- At **argumentere, forklare og begrunde**, fx valg og fravalg ifm. egen medieproduktion, effekten af filmiske virkemidler i en næranalyse.
- At **dokumentere**, fx analysepointer.
- **Kritisk vurdering og refleksion**, fx over gruppens arbejdsproces og produktion(er)
- At **pitche**, fx sin ide til en (eller flere) medieproduktion(er).
- At **give respons og evaluere**, fx andres medieproduktioner.

Flere af de mundtlige fremstillingsformer kan medieres gennem brug af forskellige medier: Videoessay, podcast, TED-talk eller små film kan eksempelvis bruges til præsentation, analyse og fortolkning, dokumentation, fremlæggelse og faglige oplæg. Det kan dels være med til at variere undervisningen, dels kan formidlingsaspektet komme mere i centrum. Samtidig trænes elevernes tekniske kunnen.

Præsentationsmedier og/eller visuelt materiale kan understøtte de mundtlige fremstillingsformer, fx powerpoint, padlet, posters, frameshots mm. Det samme kan notater, talekort, talepapir.

“Tidligt i undervisningen introduceres næranalysen for at gøre eleverne fortrolige med fagets terminologi og grundlæggende metode.”

Det er væsentligt, at eleverne tidligt møder den systematiske mediefaglige næranalyse som metodisk tilgang. Det kan foregå fælles på holdet, hvor eleverne fx får ansvar for at undersøge og fremlægge forskellige aspekter af et citat. I starten bør citaternes varighed være begrænset, så eleverne oplever, at der er tid til fordybelse. Næranalysen kan også trænes gennem små skriftlige opgaver eller udarbejdelse af videoessays individuelt, i par eller trioer. Eleverne kan med fordel deltage i evalueringen af hinandens opgaver, hvis læreren hjælper med at stilladsere, så tilbagemeldingen bliver fagligt målrettet og konstruktiv. En sådan øvelse kan fx afrundes med, at man i fællesskab drøfter en af de mest vellykkede opgavebesvarelser. Uanset didaktisk tilgang er næranalysen en kernerdisciplin i mediefag. Den tvinger eleverne til fordybelse og giver dem et nyt og andet blik på levende billeder, som forener oplevelse og indlevelse med mediebevidsthed og kritisk distance. Oplevelsen af at beherske dette dobbelte blik kan med fordel drøftes med eleverne, da mange pludselig oplever det i deres dagligdags mediebrug. På den måde kan der bygges bro mellem det, der foregår i og uden for mediefagsundervisningen.

EKSEMPLER PÅ DIGITALE PRÆSENTATIONSPRODUKTER OG -VÆRKTØJER

- Præsentationsredskaber på elevernes computere - fx PowerPoint og KeyNote
- Online-præsentationsværktøjer - fx Prezi
- Moodboards - fx Padlet og Pinterest
- Screencasts/videoessays - fx Screencast-O-Matic
- Podcasts - fx Audacity

Når eleverne arbejder med sådanne værktøjer, kan der med fordel stilles krav om, at det æstetiske udtryk flugter med indholdet, så en præsentation af fx ekspressionisme visuelt adskiller sig fra en om blockbusterfilm. Elevernes bevidsthed om audiovisuelle, æstetiske valg bør stimuleres i alle hjørner af mediefagsundervisningen.

De erfaringer, eleverne får i sådanne formidlingsopgaver, har også stor overførselsværdi i forhold til arbejdet i andre fag. Dette kan ekspliciteres, så eleverne får øje på de mediefaglige redskabers anvendelsesværdi også uden for mediefagsundervisningen.

“Den teoretisk-analytiske undervisning organiseres som forløb.”

Man kan med fordel planlægge forløbene på tværs af læreplanens kategorier “film, tv og nyere medier”. Herved får eleverne konkret viden om mediers, medieplatformes og forskellige konteksters betydning. Også forløb, der kombinerer fakta og fiktion, er anbefalelsesværdige.

På B-niveau gennemføres udover introduktionsforløbet 3-4 forløb.

EKSEMPLER PÅ FORSKELLIGE TYPER AF TVÆRGÅENDE FORLØB

Temaforløb fx om ungdom, der kombinerer fiktionsfilm (fx *Call Me By Your Name*, 2018 eller *Boyhood*, 2014), dokumentar (fx *Limbo – når sabbatår er fucked*, 2019, *Fars pige*, 2020, eller DR3s *Prinsesserne fra blokken*, 2016), traditionel tv-seriefiktion (fx *Veronica Mars*, 2004-2007) og netbaseret seriefiktion (fx *CENTRUM*, 2020, *Sex Education*, 2019, *Euphoria*, 2019 eller *SKAM*, 2015-17) giver mulighed for at undersøge ligheder og forskelle i orkestrering, miljøer, dramaturgi og æstetik på tværs af genrer/formater, medieplatforme og nationale kontekster. Dertil kunne suppleres med undersøgelse af fankultur og tværmedialitet.

Auteurforløb fx om David Fincher, der kombinerer fiktionsfilm (fx *Fight Club*, 1999), streaming-serie (*House of Cards*, 2013- eller *Mindhunter* 2017-), musikvideo (fx Madonnas *Express Yourself*, 1990), traditionel reklamefilm (fx *Coca Cola – Blade roller*, 1993) og virale reklamespots (fx for 'Gap', 2014). Et sådant forløb giver mulighed for at undersøge auteurtræk, filmhistorisk intertekstualitet og genrer på tværs af forskellige medie- og kunstformer, platforme og målgruppeforhold.

Tværmedialitetsforløb fx med udgangspunkt i serien *The Walking Dead* (1. episode, AMC 2010). Webisodes (*Torn Apart*, 2011), computerspilsversionen (Telltale Games, 2012) og tegneserie-forlægget giver mulighed for at undersøge, hvordan et fiktivt univers udfolder sig i forskellige kontekster. Også de genre-mæssige aspekter (horror, zombie og dystopi) er relevant mediefagligt kernestof, ligesom seriens hjemmeside (med blogs, debat mm.) samt seriens prequel *Fear The Walking Dead* (2015-) kunne inddrages i en behandling af kommercielle strategier og målgruppeforhold.

Dokumentarforløb fx med fokus på true crime, der kombinerer dokumentarfilm (fx *The Thin Blue Line*, 1988), dokumentarserier (fx *Tilståelsen*, 2020, *Scandinavian Star*, 2020, *The Jinx*, 2015 og/eller *Making a Murderer*, 2015) og interaktiv dokumentar (*The Deeper They Bury Me: A Call from Herman Wallace*, 2013). Podcasts, fiktionsfilm og –serier kunne også inddrages – og gøre forløbet endnu bredere.

Der er således mange muligheder for at tænke på tværs af såvel fakta og fiktion som film, tv og nyere medier. Disse muliggør – og kræver – meget bevidste valg om kontekstualisering for at fungere som sammenhængende forløb.

“Eleverne inddrages i valg af forløbsemner og/eller værker.”

Eleverne inviteres til at bidrage med idéer til den teoretiske-analytiske undervisning under hensyntagen til, hvad der er muligt i forhold til de faglige mål, eksamen, egnede litteratur mm.

“Det praktiske arbejde udføres som gruppe- og projektarbejde. Der indledes med enkle, korte øvelser, og gradvist arbejdes der med længere og mere komplekse produktioner, hvor kravene til elevernes ansvar, selvstændighed og samarbejdskompetencer øges.”

Det praktisk-produktionsmæssige arbejde organiseres som projektorienteret gruppearbejde. Det kan i starten være små og bundne opgaver med framegrabs, hvor der fx trænes kompositionsprincipper og beskæringer. Eleverne kan også filme færdige storyboards, lave copycat- eller klip-i-kamera-øvelser og i

denne proces lære om grundlæggende optage- og redigeringsrutiner. Især i starten kan elevernes egne mobilkameraer og/eller tablets med fordel bringes i anvendelse, men skolens mere avancerede optage- og redigeringsudstyr bør også introduceres.

Eleverne kan gradvist præsenteres for længere og mere komplekse opgaver fx med udgangspunkt i et tema eller en genre, der stiller højere krav til brugen af filmiske og dramaturgiske virkemidler samt selvstændighed og kreativitet. Bl.a. kan eleverne lave en pilotproduktion, hvor de afprøver både præproduktion, produktion og postproduktion i et mindre format. Læreprocessen kulminerer i elevernes eksamensprojekter, hvor de selv tilrettelægger og gennemfører en hel produktion fra start til slut – dog under lærerens faglige vejledning.

Det er væsentligt, at eleverne oplever nødvendigheden af at tage gradvist mere ansvar, og at de lærer at samarbejde som produktionsteams. For at fremme den proces kan eleverne præsenteres for de forskellige funktioner/roller, der er i et produktionsteam (instruktør, fotograf, tonemester, producer, scenograf mm.), fx gennem gratis online-filmskoler. Der kan med fordel arbejdes systematisk med funktionsopdeling, dog sådan at eleverne i løbet af året afprøver flere roller. Læreren bør holde øje med, om samarbejdet i produktionsgrupperne fungerer hensigtsmæssigt og hjælpe eleverne med at rette op, hvis de har problemer. Hvis de enkelte grupper har en fælles digital mappe eller et forum på et socialt medie eller intranet, hvor de systematisk indrapporterer deres arbejde, uploader delprodukter mm., kan lærerens ind- og overblik lettes.

Små som store produktioner evalueres på holdet, og elevernes erfaringer med både præproduktion, produktion og postproduktion kan samles og gemmes i individuelle eller fælles digitale dokumenter.

”I produktionstilrettelæggelsen arbejdes der med forskellige mediefaglige planlægningsværktøjer og delprodukter, herunder manuskriptskrivning.”

Elevernes planlægning af de praktiske produktioner støttes via research, brugen af produktionsplaner og forskellige delprodukter. Der kan fx arbejdes med mundtlig pitch, pitchboard, skriftlig synopsis, moodboard, storyboard (evt. baseret på fotos) og/eller floorplan. Skabeloner til disse kan findes online. Det overordnede formål er at sikre såvel omhu i planlægningen som elevernes aktive anvendelse af mediefaglig viden. Eleverne kan integrere delprodukter eller uddrag heraf i deres indledende oplæg til den afsluttende gruppeeksamen.

Det er et eksplicit krav, at der arbejdes med manuskriptskrivning. Også her kan der gøres brug af skabeloner eller programmer online, der hurtigt hjælper eleverne med at fange genrens koder og regler. Arbejde med professionelle manuskripter kan også integreres i den teoretisk-analytiske del af undervisningen, så man fx først læser en scene i manuskriptet og dernæst ser og analyserer den realiserede scene. Mange manuskripter til særligt filmklassikere og auteurfilm er tilgængelige online eller i bogform.

”Mindst én medieproduktion skal have fokus på formidling af mediefaglig viden eller skal tilrettelægges med et klart anvendelsesperspektiv, hvor der løses en konkret formidlingsmæssig opgave i samarbejde med en intern eller ekstern partner.”

Praktisk arbejde med formidling af mediefaglig viden kan antage flere skikkelser, men alle indebærer en eller anden form for redigering samt bevidst arbejde med såvel billed- som lydside. Det kan være videoessays om et værk, en instruktør, en genre eller en specifik scene, fx som opsamling på en analyse af et værk eller afrunding af et længere forløb. Der findes paradigmatiske eksempler på fx det danske site www.16-9.dk og den engelsksprogede Vimeo-kanal *Every Frame a Painting* -<https://vimeo.com/channels/everyframeapainting>. Der kan også produceres ’film de filmiske virkemidler’-øvelser, hvor eleverne illustrerer og formidler fagets grundlæggende terminologi til en bestemt målgruppe fx et nystartet hold på C-niveau. Man kan også bede eleverne om at formidle nuancerne i ét filmisk virkemiddel som fx kamerabevægelser, underlægningsmusik eller lyssætning. I forbindelse med mediefagligt formidlende produktioner bør der arbejdes med målgrupper og diskuteres egnede medieplatforme

og distributionskanaler samt disses konsekvenser for produktionens stil, indhold og varighed. Egne lyd- og/eller billedoptagelser bør indgå.

Producerer eleverne film med anvendelsesperspektiv, bør research (såsom viden om sagen og målgruppen) og kommunikation med den modtagende part om ønsker til produktet indgå som en naturlig del af præproduktionen. Det er ligeledes vigtigt at afklare, om der er ting, som aftageren *ikke* ønsker, så eleverne ikke oplever, at deres produkt efterfølgende diskvalificeres, fordi de har anvendt bestemte udtryk, genstande, locations, vinkler på sagen mm. Aftagerens feedback på produktet er både nyttig og motiverende for elevernes læringsproces, og det er derfor en god idé, hvis der tages højde for dét i den aftale, der laves. Det er ligeledes en styrke, hvis eleverne allerede fra starten ved, at deres produktion har mulighed for at blive en del af den aftagende parts kommunikation online eller i det offentlige rum. → Se tekstboksen "Eksempler på medieproduktioner" ovenfor.

"Besøg på uddannelser, virksomheder og institutioner, der arbejder med film-, tv- og medieproduktion, kan med fordel indgå som en del af fagets aktivitetsformer."

Nogle af mulighederne er besøg på mellem- og længerevarende uddannelser, der er målrettet arbejdet med og analyse af levende billeder, såsom medieskoler, mediehøjskoler og universiteter. Eleverne kan også have udbytte af at besøge produktionsselskaber, nationale eller regionale tv-stationer og filmstudier på studieture i Danmark eller, hvis det lader sig gøre, i udlandet. Professionelle film- og mediefolk eller film-/medie-studerende kan også inviteres til at besøge skolen og på den måde medvirke til brobygning mellem undervisningslokalet og virkeligheden.

"Eleverne skal både individuelt og i grupper arbejde med skriftlighed, som omfatter både fagets teoretiske-analytiske og praktiske del (...). Det skriftlige arbejde omfatter manuskriptskrivning og opgaver med fokus på analyse, formidling og refleksion."

Den skriftlige dimension kan, når den rettes mod fagets teoretisk-analytiske del, oplagt tage form af skriftlige næranalyser af udvalgte citater. Det er tillige en genre, eleverne forventes at mestre i forbindelse med større skriftlige opgaver. Det er en god idé at vise eleverne autentiske eksemplariske elev-eksempler fra tidligere opgaver, ligesom eleverne har gavn af at diskutere en eller flere af holdets bedste besvarelser, evt. i anonymiseret form, i forbindelse med tilbageleveringen. Vejledning i brug af tidskoder og framegrabs kan med fordel indtænkes i opgaveinstruksen.

Bemærk, at der i *Lærerenes hæfte* – udarbejdet til mediefag A – findes mange gode råd til arbejdet med skriftlighed, navnlig i forbindelse med analyse, fortolkning og perspektivering til selvvalgt kontekst. Fx kan man i hæftet finde autentiske (anonymiserede) eksempler på en næranalytisk passage, en uddybende analyse, indledning og afrunding samt brug af framegrabs med billedtekster. Der er ikke nødvendigvis tale om eksemplariske afsnit, men de kan med fordel læses, diskuteres og vurderes i lærergruppen og i undervisningen. Disse afsnit og passager kan evt. bruges, når elever skal skrive SRP/SSO/SOP, så de kan se eksempler på fx gode indledninger og få andre fif og tips til, hvordan man skriver i mediefag.

Lærerenes hæfte findes på emu.dk: [https://emu.dk/sites/default/files/2021-02/Lærerenes%20hæfte%20mediefag%20A%203.udgave februar 2021B.pdf](https://emu.dk/sites/default/files/2021-02/Lærerenes%20hæfte%20mediefag%20A%203.udgave%20februar%202021B.pdf)

Skriftlighed i mediefag er især koblet til den praktiske del af faget, hvor der navnlig i præproduktionsfasen udarbejdes forskellige skriftlige og visuelle produkter, som skitserer og tryktester elevernes ideer. Da det praktiske arbejde i mediefag som hovedregel udarbejdes i grupper, er det vigtigt, at beslutninger om medieproduktionens indhold, dramaturgi og visuelle/auditive form tages i fællesskab. Derfor vil det skriftlige arbejde, som er knyttet til mediefags praktiske dimension, oftest være gruppeafleveringer. I forbindelse med det praktisk-produktionsmæssige arbejde kan det skriftlige arbejde fx bestå af arbejdsrapporter, der beskriver refleksioner, til- og fravalg i forbindelse med en produktion, eller fx receptionsundersøgelser, hvor eleverne anvender viden om målgrupper og redegør for idealmålgrupper.

oplevelse af deres produktion. Man kan også bede eleverne om at aflevere deres talemanuskript i forbindelse med de mediefagligt formidlende produktioner.

Med hensyn til manuskriptskrivning henvises til afsnittet ovenfor. 3.2 Arbejdsformer.

Det skriftlige arbejde i mediefag kan generelt understøttes gennem –

- Bevidst arbejde med **stilladsering**, så eleverne gradvist bliver fortrolige med fagets skrivesystemer og fremstillingsformer.
- **Delafleveringer**, som gør skriveprocessen mere overskuelig for eleverne. Delafleveringer kan sammensættes, så de til sidst danner en hel opgave.
- **Genaflevering** af skriftlige opgaver efter feedback, så fejl, misforståelser og mangler kan rettes.
- Brug af **opgaveskabeloner**, som tydeliggør opgavens enkelte elementer, struktur og taksonomi, krav og bedømmelseskriterier.

Man kan med fordel lade eleverne samle deres skriftlige afleveringer i en elektronisk portefølje. Det vil gøre det lettere at følge elevens faglige udvikling, og kan danne baggrund for elevens (skriftlige eller mundtlige) refleksioner over egen progression.

"Afsluttende fremstilles en eksamensproduktion, der danner udgangspunkt for den mundtlige prøves første del."

Eksamensproduktionens samlede varighed må maksimalt være ti minutter, og den kan bestå af flere mindre men sammenhængende produktioner, såfremt alle gruppens medlemmer deltager i udarbejdelsen af dem alle. Produktionsgrupperne består af højst 5 personer, men det anbefales, at der er 3-4 personer i grupperne af hensyn til de enkelte gruppemedlemmers mulighed for at få hands-on i forbindelse med det praktiske arbejde.

Såfremt eleverne vælger at arbejde med en eksamensproduktion i flere dele, er det vigtigt, at mindst én af delproduktionerne illustrerer, at de teknisk behersker optage- og redigeringsudstyr, jf. 2.1 Faglige mål Praksis → Se tekstboksen nedenfor med "Eksempler på eksamensproduktion i flere dele".

EKSEMPLER PÅ EKSAMENSPRODUKTION I FLERE DELE

- en kortfilm (fakta eller fiktion) med tilhørende teaser/trailer målrettet en specifik medieplatform
- en kampagne med flere spots for samme sag/produkt henvendt til forskellige målgrupper/medieplatforme
- en lille web-serie inden for fakta eller fiktion (fx hvor hvert afsnit består af én scene)
- en lille web-serie med 'branded content' (som fx Fords webserie fra 2016)
- en kortfilm (fakta eller fiktion) suppleret af en filmplakat, en GIF, en hjemmeside, en eller flere profil-sider på et socialt medie

Fordelen ved at vælge en flerprodukt-strategi er, at eleverne stimuleres til at tænke i målgruppe, kommunikation, medieplatforme og tværmedialitet. En yderligere fordel er, at det giver dem mulighed for at integrere de kompetencer, de allerede mestrer på fx sociale medier. Herved bliver der gensidig overførselsværdi mellem mediefagsundervisningen og elevernes hverdagsliv.

I forbindelse med et udviklingsprojekt i BUVM-regi er der lavet et site til fagets lærere (og elever), som giver inspiration til, hvordan man kan arbejde med medieproduktioner i flere dele. Her findes autentiske eksempler på elevproduktioner i flere dele, vejledende bedømmelser, forløbs-ideer med meget mere. Sitet kan tilgås via mediefags side på emu.dk.

3.3 It

"Udvikling af digitale kompetencer er helt centralt i mediefag både i forbindelse med fagets teoretisk-analytiske og praktiske dimension. Faget giver indsigt i brugen af digitalt produktions- og postproduktionsudstyr, men også i de muligheder, der ligger i kommunikation på forskellige platforme og på tværs af platforme."

I forbindelse med det teoretisk-analytiske arbejde kan eleverne via internettet få adgang til en lang række vidensressourcer og værktøjer. De kan introduceres for gode databaser med faktuelle oplysninger, bøger, tidsskrifter og kanaler/distributions- og streamingtjenester med spots, kortfilm eller video-essays på fx Vimeo, YouTube, Filmcentralen, 60seconds og Ekko Shortlist. Ved at integrere eksemplari-ske netressourcer får eleverne bedre forudsætninger for selv kildekritisk at sortere i internettets mange muligheder. Også formidlingsmæssigt trænes it-kompetencer jf. eksemplerne i tekstboksen under 3.2. Arbejdsformer.

I det praktisk-produktionsmæssige arbejde kan eleverne opbygge og bruge viden om sammenhængen mellem en given medieplatform og brugen af filmiske og dramaturgiske virkemidler. Eksempelvis skal de være opmærksomme på, hvordan den valgte målgruppe og distributionskanal influerer på produktionens struktur, æstetik og evt. lancering. Eleverne kan også anvende forskellige digitale redskaber i præproduktionen, fx online storyboard-programmer, moodboards via Padlet, lukkede grupper til intern kommunikation og deling på eksempelvis Facebook, OneNote eller Google. Det kan være en fordel, at læreren udvælger et overskueligt antal digitale værktøjer, som eleverne trænes i at bruge, så de oplever at mestre disse.

I produktionsfasen anvender eleverne digitale kameraer og i postproduktionen egnet software stillet til rådighed af skolen. Klippeprocessen kan også indebære brug af fx tutorials på nettet og rettigheds-cleareret lyd- og billedmateriale. Eleverne overvejer også, hvordan deres medieproduktion mest hensigtsmæssigt deles, dvs. i hvilket format, via hvilken distributionskanal/medieplatform, og hvordan de kan/kunne støtte deres produktions rækkevidde gennem en tværmedial strategi.

“Faget fokuserer endvidere på medieetiske og basale ophavsretlige problemstillinger i forbindelse med brug og produktion af levende billeder samt på de ændringer af medievaner, som en digital mediekultur afføder.”

Et grundlæggende kendskab til hvor, hvornår, hvad og hvem man må filme er en væsentlig forudsætning for det praktiske og produktionsorienterede arbejde med mediefag.

Eleverne kan drøfte medieetiske problemstillinger både i den teoretisk-analytiske del af undervisningen og den praktisk-produktionsmæssige. Det er fx oplagt at bringe op i forbindelse med undervisningen i faktagenrer. Her kan man i fællesskab studere og diskutere den aktuelle Medieansvarslov på Pressenævnets site eller en bestemt dokumentarfilms modtagelse. Der kan også drøftes aktuelle eksempler fra nettet/offentligheden, der bryder eller balancerer på kanten af det medieetisk forsvarlige og tematiserer problemer i den digitale mediekultur. Det kan være propagandafilm, mash-ups, grænseoverskridende reklamer eller omtaler af cybermobning eller hævnporno - selvfølgelig uden at vise eksempler på sidstnævnte!

Eleverne kan også diskutere medieetiske dilemmaer i forbindelse med egenproduktion fx i forbindelse med faktaproduktioner.

Eleverne bør desuden kende basale regler om ophavsret og hjælpes i retning af gode alternativer, fx gratis onlinedatabaser med lyde og musik. Desuden bør de kende til god praksis for kreditering. Ophavsretslige opmærksomhedspunkter omfatter bl.a. viden om, hvilke krav der skal honoreres for at eleverne kan distribuere deres medieproduktion på en given platform samt hvilke rettigheder de selv har til deres egen medieproduktion, som andre ikke må krænke. Det er vigtigt, at eleverne også i relation til it og refleksion over medievaner og mediekultur oplever samspillet mellem teori, analyse og praksis.

I undervisningen tilstræbes en tilpas vekselvirkning mellem det analoge og det digitale. It og digitale medier og værktøjer, herunder kunstig intelligens, benyttes hvor det skønnes hensigtsmæssigt ift. elevernes læringsproces og digitale dannelse. I anvendelsen af it styrkes elevernes evne til at søge, udvælge og formidle relevant fagligt materiale samt til at forholde sig kritisk til de muligheder og begrænsninger, som digitale værktøjer, og produkter frembragt ved hjælp heraf, giver.

3.4 Samspil med andre fag

“Dele af kernestof og supplerende stof vælges og behandles, så det kan bidrage til det faglige samspil mellem fagene og i studieretningen/fagpakken. I tilrettelæggelsen af undervisningen inddrages elevernes viden og kompetencer fra andre fag, som eleverne hver især har, så de bidrager til perspektivering af emnerne og belysning af fagets almendannende sider. Mediefag indgår desuden i de flerfaglige forløb, der forbereder eleverne til arbejdet med studieretningsprojektet, den større skriftlige opgave og studieområdeprojektet.”

Mediefag har en karakter, som gør, at faget naturligt rækker ind over flere andre fags kerneområder, og der vil derfor være mange sammenhænge, hvor mediefag kan indgå i et samspil med andre fag. Medieområdet er – navnlig når det gælder teori og analyse - væsentligt også i andre fag, fx dansk og samfundsfag, sprogfag og til dels historie. Også de naturvidenskabelige fag har grænseflader til medieområdet. Dertil kommer, at faglige såvel som tværfaglige problemstillinger i vidt omfang formidles og kommunikeres i levende billeder, hvor mediefag vil kunne bidrage i praktiske-produktionsmæssige projekter og forløb.

Mediefag på såvel B- som C-niveau kan indgå i studieretningsprojektet SRP på STX, den større skriftlige opgave SSO på HF samt i studieområdeprojektet SOP på HHX og HTX. I det skriftlige produkt kan faget bidrage med en teoretisk-analytisk dimension, men desuden på en række andre måder:

I SRP, hvori kunstneriske fag eller innovative løsningsforslag indgår, kan en del af det anvendte materiale være et selvproduceret produkt, jf. læreplanen for studieretningsprojektet 4.2.3 Studieretningsprojektets skriftlige produkt. Såfremt der indgår selvproduceret materiale i studieretningsprojektet, skal materialet dokumenteres i det skriftlige produkt. Rammerne for arbejdet med hhv. selvproducerede produkter og innovative løsningsforslag er uddybet i følgende supplerende vejledningsmateriale: Kunstneriske fag i studieretningsprojektet på [EMUs hjemmeside \(link\)](#)

Innovation i studieretningsprojektet på [EMUs hjemmeside \(link\)](#)

I SSO kan området for en opgaveformulering relatere til virkelighedsnære problemstillinger inden for et professionsområde, jf. læreplanen for større skriftlig opgave 4.3.

Når mediefag indgår i fagligt samspil, vil det ofte være med eksplicite krav til inddragelse af faglige tilgange, metoder og analysestrategier. Der er en bred vifte af muligheder til rådighed, og valget vil være afhængigt af den faglige problemstilling, der skal undersøges. Eksempler er bl.a.: Næranalyse, genreanalyse, historisk analyse, komparativ analyse, kommunikationsanalyse, auteuranalyse, målgruppeanalyse, kønskritisk analyse, institutionsanalyse, tematisk analyse, receptionsanalyse.

4 Evaluering

4.1 Løbende evaluering

"Elevernes viden og kundskaber i relation til arbejdet med både teori-analyse og praksis evalueres løbende. Evalueringen skal være fremadrettet og indeholde klare anvisninger på, hvordan man kan forbedre sig, således at den bidrager til, at eleven bringes til at reflektere over sin faglige udvikling."

Den løbende evaluering i både det teoretisk-analytiske og det praktiske arbejde i mediefag kan antage mange former. Som udgangspunkt for evalueringen kan eleven fx foretage næranalyse af et filmcitater for at demonstrere sin beherskelse af de filmiske virkemidler og deres effekt eller overveje forskellige perspektiveringsmuligheder, når arbejdet med film, tv eller nyere medieprodukter skal sættes i kontekst. Eleven kan have en elektronisk portefølje, som indeholder forskellige praktiske øvelser og (del-)produkter, eksempler på arbejde med præproduktionsværktøjer og/eller refleksioner over egen kunnen og indsatsområder. Der kan også bruges tests til at undersøge konkrete områder af læringen, eksempelvis dele af det mediefaglige begrebsapparat. I forbindelse med det praktiske arbejde er det oplagt, at elev og arbejdsgruppe sammen med læreren gennemgår det materiale, som eleven og arbejdsgruppen fremstiller. Man kan også bruge midtvejsscreeninger af elevernes egne produktioner, som en del af den løbende evaluering. Når holdets råklippede medieproduktioner foreligger, kan eleverne vise produktionerne for hinanden og få respons, og på baggrund heraf arbejde videre hen imod det færdige produkt.

Endelig vil der være den interne evaluering i form af de samtaler, som finder sted mellem elev og lærer, når der er behov, fx i forbindelse med en fælles evaluering når et forløb er afsluttet.

Den løbende evaluering kan være både skriftlig og mundtlig, men uanset formen er målet, at eleven sammen med læreren får sat fokus på de områder, der styrker læringsprocessen. Klar feedback, som giver eleven konkrete handlingsanvisninger til, hvordan han eller hun kan udvikle sig fagligt, er derfor meget vigtig.

"De praktiske produktionsforløb afsluttes med en fælles visning af produktionerne for hele holdet/klassen. Herefter foretages en evaluering af produktionerne, således at de enkelte grupper og læreren i fællesskab deltager i evalueringen."

Ved afslutningen af et praktisk produktionsforløb ser eleverne og læreren de færdige medieproduktioner sammen. I forlængelse af denne visning evalueres produktionerne i fællesskab. Eleverne kan bidrage til evalueringen med mindre oplæg og/eller refleksioner over produktionsprocessen og erfaringer til brug i kommende produktioner.

"I forbindelse med eksamensproduktionen faciliterer læreren den fælles visning, men deltager ikke i en evaluering og bedømmelse af produktionen."

Læreren arrangerer en fælles visning af holdets eksamensproduktioner, men af hensyn til en (evt.) kommende eksamen deltager læreren ikke i en evaluering og bedømmelse af eksamensproduktionerne. Til gengæld kan læreren med fordel hjælpe produktionsgrupperne i gang med at evaluere hinandens eksamensproduktioner.

4.2 Prøveform

"Der afholdes en mundtlig prøve, som består af to dele:

Den første del er baseret på gruppens/eksaminandens eksamensproduktion, jf. pkt. 3.2., herunder gruppens oplæg og en efterfølgende uddybende samtale om eksamensproduktionen"

Den anden del "er en individuel eksamination i ukendt teoretisk-analytisk stof".

Eksamen i mediefag er todelt og følger den nævnte rækkefølge: I eksamens første del eksamineres gruppen/eksaminanden i deres eksamensproduktion, herunder holder gruppen et oplæg og deltager i en uddybende samtale med eksaminator og censor.

I eksamens anden del eksamineres eleverne individuelt i ukendt teoretisk-analytisk stof. Elever, der er i gruppe sammen, eksamineres efter hinanden.

"Prøvedelen i gruppens/eksaminandens eksamensproduktion

Grundlaget for denne prøvedel er gruppens/eksaminandens eksamensproduktion. Eksaminationstiden er ca. 15 minutter pr. eksaminand, dog maksimalt 60 minutter, uanset antallet af eksaminander i gruppen. Der gives ingen forberedelsestid til denne prøvedel."

Gruppens eksamensproduktion må have en varighed på max 10 minutter og kan bestå af flere sammenhængende dele, såfremt alle gruppens medlemmer har deltaget i produktionen af alle delene. Varigheden af denne del af eksamen er 15 minutter pr. eksaminand, dog max 60 minutter ved gruppeprøven. Der er ingen forberedelse til denne del af eksaminationen.

"Prøvedelen består af et indledende oplæg, hvor gruppen redegør for og diskuterer centrale elementer i produktionen, efterfulgt af en uddybende samtale mellem gruppe og eksaminator om gruppens produktion. Censor indgår i samtalen med spørgsmål til gruppens oplæg, arbejdsproces og produktion."

Eksaminanderne skal holde et indledende oplæg på max 7 minutter pr. eksaminand, dog således at oplæggene tilsammen ikke overskrider halvdelen af gruppens eksaminationstid. Oplæggene forberedes hjemmefra, og eleverne anbefales at fordele taletiden ligeligt mellem sig, ligesom de med fordel kan koordinere deres oplæg. Gruppens oplæg kan eksempelvis have fokus på emner som: Valg af genre, dramaturgi og filmiske virkemidler, valg af kommunikationssituation, idé- og karakterudvikling, redigeringsprincipper, formidlingsovervejelser og forslag til valg af distributionskanal, refleksioner over produktionsprocessen, herunder over hvad der er lykkedes ved produktionen, og hvad der kunne have været bedre. Det er vigtigt, at eksaminanderne ikke blot forholder sig beskrivende, men også forklarende til de valg og fravalg, der er foretaget i forbindelse med arbejdet med eksamensproduktionen. Gruppen/eksaminanderne må gerne bruge præsentationsprodukter/-værktøjer i forbindelse med deres oplæg, eksempelvis framegrabs og screendumps fra redigeringsprogrammet, som kan vise, hvordan de har arbejdet med deres medieproduktion(er).

Disse indledende oplæg skal danne baggrund for en efterfølgende samtale om produktionen. I denne samtale deltager gruppen, eksaminator og censor. Centrale temaer vil her være udformningen af eksamensproduktionen, processen med at fremstille den samt evt. uddybende spørgsmål til elevernes indledende oplæg.

"Eksamensproduktionen sendes til censor forud for prøvens afholdelse sammen med en angivelse af, hvilket optage- og redigeringsudstyr der har været anvendt til udarbejdelse af produktionen. Censor og eksaminator drøfter inden denne prøvedel eksamensproduktionens udformning, indhold, genre og målgruppe."

Forud for eksamen skal censor have tilsendt holdets eksamensproduktioner sammen med en angivelse af det optage- og redigeringsudstyr, grupperne har anvendt i forbindelse med eksamensproduktionen. Af hensyn til bedømmelsen af produktionernes kvalitet er det nødvendigt, at censor har kendskab til, hvilket udstyr eleverne har haft mulighed for at arbejde med. Censor og eksaminator drøfter forud for eksamen gruppens/eksaminandens eksamensproduktion med fokus på kompleksitet og præcision i

brugen af de filmiske og dramaturgiske virkemidler samt sammenhængen mellem indhold, udformning, genre og målgruppe, jf. 4.3 Bedømmelseskriterier.

“Når faglige forhold gør det nødvendigt, undtager skolens leder en eksaminand fra gruppevis eksamination.”

Ved individuel prøve i eksamensproduktionen er eksaminationstiden 15 minutter pr. eksaminand. Produktionen vil normalt være lavet som et gruppeprojekt. Derfor anbefales det, at elever fra samme gruppe eksamineres efter hinanden - også hvis de eksamineres individuelt. Proceduren for de 15 minutter er de samme som ved gruppeeksamen med oplæg fra eksaminanden på max 7 minutter efterfulgt af en uddybende samtale mellem eksaminand, eksaminator og censor.

“Selvstuderende

Til prøven har eksaminanden lavet en eksamensproduktion, som er i overensstemmelse med læreplanens krav. Prøvedelen i eksaminandens eksamensproduktion skal dokumentere, at eksaminanden har opnået de nødvendige faglige mål, jf. pkt. 2.1., herunder har produceret de medieproduktioner, der fører frem til eksamensproduktionen.”

Selvstuderende i mediefag skal lave deres egen individuelt producerede eksamensproduktion, som lever op til læreplanens krav. I forbindelse med eksaminationen i den selvstuderendes eksamensproduktion, skal det dokumenteres, at eksaminanden har opnået de nødvendige faglige mål og har produceret de medieproduktioner, der leder op til eksamensproduktionen.

“Prøvedelen i det teoretisk-analytiske stof

Forberedelsestiden er ca. 60 minutter og eksaminationstiden ca. 30 minutter pr. eksaminand for denne prøvedel. Grundlaget for prøven er et ukendt citat fra film, tv eller andre medieformer. Eksamenscitatet kan bestå af flere dele. Citatet må højst være på syv minutter og skal have tilknytning til forløb, der har været arbejdet med i den teoretisk-analytiske del af undervisningen. Citatet skal ledsages af et ark indeholdende de relevante credits samt vejledende spørgsmål og evt. bilag.”

Prøvedelen i det teoretisk-analytiske stof er organiseret, så der er ca. 60 minutters forberedelse og ca. 30 minutters eksamination.

Eksamenscitatet skal være ukendt. Det må højst have en varighed på 7 minutter, og det kan evt. bestå af flere dele.

Prøven bygger på de forløb, der er arbejdet med i den teoretisk-analytiske del af undervisningen. Det er afgørende, at eksamenscitater er udformet på en måde, så eksaminanden kan drage paralleller til de film, tv- og medieproduktioner og kontekster, der har været arbejdet med i undervisningen, ligesom eksaminanden skal kunne perspektivere til det materiale, der er blevet læst i tilknytning til undervisningsforløbene, jf. 2.4 Omfang.

Citatet ledsages af vejledende spørgsmål og et ark, der indeholder de relevante credits, som fx titel, in-struktor/tilrettelægger, årstal. Ved citater fra større medieproduktioner gives et meget kort resumé, så eleven kan se, hvilken sammenhæng citatet optræder i, herunder hvor i medieproduktionen citatet optræder. Endvidere kan der vedlægges bilag. Disse må dog ikke omfatte lærerproducerede framegrabs fra eksamenscitatet, idet sådanne kan være med til at udpege, hvad der er centralt at fortælle om i eksamenscitatet.

Spørgsmålene, der ledsager eksamenscitatet, kan med fordel udformes med baggrund i bedømmelseskriterierne, jf. punkt 4.3, således at eksaminanden har et klart indtryk af, hvad der forventes af citatanalysen.

”Den samlede mængde af citater, der indgår som grundlag for denne prøvedel, skal i al væsentlighed dække de faglige mål og kernestoffet, herunder skal fakta, fiktion og blandinger mellem disse former være repræsenteret og fordelt skønsmæssigt efter deres vægtning i undervisningen.”

Eksamenscitaterne skal afspejle de forløb, der er gennemgået i den teoretisk-analytiske del af undervisningen, ligesom de skal dække de faglige mål og kernestoffet i mediefag. Citaterne fordeles skønsmæssigt efter forløbenes vægtning i undervisningen.

”Citater på fremmedsprog skal forsynes med danske undertekster. Eksamenscitater må anvendes højst tre gange på samme hold.”

Eksamenscitaterne forsynes med danske undertekster, såfremt de er på fremmedsprog.

Eksaminator laver et antal eksamenscitater, således at der altid vil være mindst 4 citater at vælge imellem for eksaminanden. Det enkelte eksamenscitat må højst anvendes 3 gange. Alle eksamenscitater skal ligge fremme fra første prøvedag.

”Eksamenscitater, ark med credits og spørgsmål samt evt. bilag sendes til censor forud for prøvens afholdelse.”

Forud for eksamen skal censor have tilsendt eksamenscitater, ark med credits og spørgsmål samt eventuelle bilag. Tidsfristen herfor følger eksamensbekendtgørelsen.

Regler vedrørende eksaminandernes brug af internettet for at tilgå tilladte hjælpemidler ved prøverne fremgår af § 6 i ”Bekendtgørelse om visse regler om prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser”.

Af [hjælpemiddeloversigten](#) fremgår det, hvilke hjælpemidler der må, og hvilke der ikke må tilgås via internettet.

4.3 Bedømmelseskriterier

”Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1.

Det er de faglige mål i mediefag, der lægges til grund for vurderingen af eksaminandens præstation.

”Ved bedømmelsen af eksamensproduktionen lægges der vægt på:

- *kompleksitet og præcision i brugen af de filmiske og dramaturgiske virkemidler*
- *sammenhængen mellem indhold, udformning, genre og målgruppe.”*

Ved bedømmelsen af medieproduktionen indgår følgende kriterier:

- Produktionen skal utvetydigt kommunikere sin præmis til modtagergruppen og til den forevisningssituation, medieplatform og kontekst, den er produceret til. Produktionens ide skal være genarbejdet og med den nødvendige research, således at indholdet virker helstøbt og overbevisende. Hvis produktionen består af flere dele, skal det klart fremgå, hvorledes de enkelte dele er forbundne.
- Produktionen skal fungere efter hensigten. Den skal afspejle bevidsthed om brug af genre og med en sammenhængende, klar stil og konsekvent brug af filmiske virkemidler. Varigheden af både produktionen og de enkelte scener skal være hensigtsmæssig, således at tempo og fremdrift er afstemt efter produktionens præmis, formål og den valgte medieplatform, og så tilskueren involveres efter hensigten.
- Produktionen skal afspejle, at der er arbejdet konsekvent med dramaturgien. En klassisk narrativ fortælling, der følger de velkendte skabeloner i sin struktur, er blot en af flere muligheder.
- Produktionen skal vise, at gruppen har arbejdet med omhu og sans for detaljer ved optagelse og redigering. Produktionens indstillinger skal vise, at der er arbejdet bevidst med placering af kamera, lys, farver, rum og bevægelse. Lydsiden skal stå i et præcist forhold til billedsiden og afspejle, at der er arbejdet i detaljer med afstemningen af de enkelte lydspor i forhold til hinanden og med lydets niveau i forhold til billedet.

“Ved bedømmelsen af eksaminandens indledende oplæg og deltagelse i den uddybende samtale lægges der vægt på eksaminandens evne til at:

- *begrunde og diskutere valget af filmiske virkemidler samt dramaturgi og fortælleforhold*
- *begrunde og diskutere forholdet mellem produktionens form og indhold, genre, kommunikationssituation og distributionskanal*
- *forholde sig kritisk og analytisk-reflekteret til egen produktion og produktionsproces.”*

Ved bedømmelsen af eksaminandens/gruppens indledende oplæg og deltagelse i den uddybende samtale indgår følgende kriterier:

- Eksaminandens begrundelser, uddybende forklaringer på samt diskussion af, hvordan og hvorfor der er udvalgt og arbejdet med de filmiske virkemidler, dramaturgien og fortælleforholdene på netop den måde, der er. Det er væsentligt, at der ikke blot anvendes en relevant og korrekt mediefaglig terminologi, men at argumentationen for de valg, der er truffet, fremstår klart og dokumenteres med konkrete eksempler. Det diskuterende aspekt vedrører eksaminandens evne til at overveje andre muligheder end de valgte.
- Eksaminandens begrundelse for og diskussion af, hvordan sammenhængen mellem produktionens form, indhold og genre er tænkt og gennemført, samt hvorledes dette kan relateres til den valgte kommunikationssituation og distributionskanal. Dette involverer refleksioner over målgruppe/segment og præmis, samt en forståelse af, hvor og hvordan det vil være hensigtsmæssigt at kommunikere med målgruppen. Det diskuterende aspekt vedrører eksaminandens evne til at overveje andre muligheder end de valgte.
- Eksaminandens evne til at forholde sig kritisk, analytisk og reflekteret til egen medieproduktion og processen med at frembringe den, herunder til de valg der er truffet undervejs.

“Ved bedømmelsen af eksaminandens analyse og perspektivering af eksamenscitater lægges der vægt på:

- *analysen af dramaturgiske, genre- og mediemæssige forhold*
- *næranalysen af de filmiske virkemidlers anvendelse*
- *den mediefaglige perspektivering af citatet til selvvalgte kontekster.*
- *perspektiveringen til relevante dele af det gennemgåede stof.”*

Ved bedømmelsen af prøven i det teoretisk-analytiske stof indgår følgende kriterier:

- Eksaminandens analyse af eksamenscitatets opbygning/dramaturgi/fremdriftskomponenter samt for citatets genretræk og mediemæssige kontekst, herunder eksempelvis grundlæggende kendetegn ved mediet eller medieplatformen.
- Eksaminandens systematiske næranalyse af hvordan de filmiske virkemidler bliver anvendt i citatet. Det er vigtigt, at eksaminanden ikke alene beskriver, men også forklarer, hvorfor og hvordan de filmiske virkemidler bruges. Det er derfor centralt, at eksaminanden både kan anvende den mediefaglige terminologi korrekt med blik for detaljer og nuancer, og formår at analysere sig frem til, hvordan de forskellige virkemidler anvendes i en given sammenhæng.
- Eksaminandens perspektivering af citatet til selvvalgte mediefaglige kontekster. Dette indebærer, at eksaminanden viser, hvordan eksamenscitater kan ses i og relateres til flere relevante sammenhænge eller angrebsvinkler, der har været arbejdet med i undervisningen, men som ikke på forhånd er defineret af eksaminator i forbindelse med de vejledende spørgsmål til citatet. En mediefaglig kontekst kan eksempelvis være genrehistorisk, stilistisk eller auteurorienteret, vedrøre medieetiske aspekter i et citat/medieværk, være rettet mod institutionelle forhold og produktionsforhold, mediasociologiske og/eller –teoretiske aspekter eller overvejelser over, hvordan medieplatformen og/eller målgruppen er med til at sætte rammer for form og indhold.
- Eksaminandens perspektivering til relevante dele af det gennemgåede stof, primært og/eller sekundært materiale.

“Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation i de to prøvedele. De to dele vægtes lige.”

Der gives karakter efter 7-trinsskalaen, hvor den vejledende beskrivelse af centrale karakterer kan ses på www.uvm.dk.

4.3.1 Oversigt over karakterskalaen

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Fremragende	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.
7	God	Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.
02	Tilstrækkelig	Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

STYRELSEN FOR

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

STYRELSEN FOR